

# Karcinom plic v roce 2023 – méně známé aspekty nemoci

Poslední dvě dekády přinesly explozivní rozvoj v oblasti základního i klinického výzkumu. Tento trend je velmi zřetelný i v oblasti onkologie, kde se diagnostika a léčba nádorových onemocnění posunula vpřed mílovými kroky. V roce 2007, kdy jsem jako čerstvý absolvent nastupoval na Kliniku nemocí plicních a tuberkulózy, byla cílená léčba karcinomu plic v plenkách. Následoval však prudký rozvoj směrem k precizní onkologii, který v dnešní době umožňuje cílenou léčbu karcinomu plic velkému procentu pacientů s (nejen) pokročilým stadiem nemoci. I přes neoddiskutovatelný pokrok však karcinom plic zůstává na čele mortalitního žebříčku na nádorové nemoci. Klíčem k lepším zítřkům není jen moderní protinádorová léčba, ale i pokrok v oblasti záchytu časných stadií nemoci, zlepšení managementu plicních i mimoplicních komorbidit a další rozvoj paliativní léčby. Nezapomínejme ani roli primární prevence, tedy boj proti tabakismu a snahu o zlepšení životních podmínek obyvatelstva (včetně zlepšené kvality ovzduší).

Nosným tématem tohoto čísla časopisu **Onkologie** je právě karcinom plic. Je takřka dechberoucí sledovat nové vědecké poznatky, výsledky nově publikovaných klinických studií a reporty o dalších aspektech souvisejících s managementem karcinomu plic. Dva přehledové články toho-

to čísla jsou proto věnovány souhrnu moderních poznatků, a to z oblasti imunoterapie karcinomu plic a z oblasti léčby nemalobuněčných karcinomů se vzácnějšími typy řídících mutací.

Ve světle meteorického roje informací o nových léčebných možnostech zůstávají některá témata – snad i neprávem – stranou publikačního mainstreamu. Jedním z takových témat je například efektivita moderní protinádorové léčby v reálné klinické praxi. Je známo, že výběr pacienta pro klinickou studii je velice složitý a sítím zařazovacích a vylučovacích kritérií drtí většina pacientů jednoduše neprojde. V reálné klinické praxi ale mají pacienti různé komorbidity, lékové interakce, individuální problémy či specifické vzorce chování. Výsledky léčby se tak mohou lišit od dat známých z klinických hodnocení. Nejlepším zdrojem dat z reálného života jsou patientské registry různých nemocí. Česká republika je ve světě známá jako skutečná „registrová velmoc“. Registry pacientů s karcinomem plic nejsou výjimkou. Po zániku registru TULUNG nyní existuje pouze registr LUCAS. Oba registry jsou zdrojem celé řady poznatků z reálné klinické praxe; souhrn těchto poznatků je prezentován v jednom z článků tohoto čísla časopisu **Onkologie**.

Tématem posledního přehledového článku je léčba maligních pleurálních výpotků (nejen

u karcinomu plic). Na tomto poli věda a výzkum rovněž nezháňely a v poslední dekádě bylo učiněno podstatného pokroku v managementu těchto stavů. Největším přínosem bylo uvedení tunelizovaných hrudních drénů na trh; indikace a význam tunelizovaných hrudních drénů se postupem času stále víc rozšiřují.

Pevně věřím, že čtenáři časopisu **Onkologie** ocení volbu témat i kvalitu jejich zpracování. Zároveň věřím, že informace prezentované ve všech sděleních čtenářům poslouží ke zlepšení postupů ve vlastní praxi nebo alespoň k zamýšlení nad problémy mimo běžný klinický rámec. Není to OS a PFS, ale naopak kvalita života a pacientova úleva od symptomů, které definují úspěch našich léčebných snah. Bránou k nim je správný management nejen nádorového onemocnění, ale i komorbidit a komplikujících stavů, a komplexní přístup k pacientovi, jeho individuálním symptomům, potřebám a preferencím.

Přeji všem čtenářům úspěšný rok 2023 a spousty spokojených a vyléčených pacientů!

doc. MUDr. Kristián Brat, Ph.D.

Klinika nemocí plicních a tuberkulózy

Fakultní nemocnice Brno

a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity